

„Birk i Magna – Mroczny sekret jaskini” – scenariusz spotkania w kinie**Krótkie streszczenie:**

Birk i Magna to bohaterowie, których losy przypadkowo się łączą, gdy nastolatki próbują odkryć tytułowy mroczny sekret. Magna przyjeżdża do małej miejscowości, aby się dowiedzieć, co stało się z jej zaginionym ojcem. Poznaje Birka, chłopca mieszkającego samotnie z opiekunem w lesie. Razem zaczynają prowadzić śledztwo i odkrywają tajemniczą jaskinię oraz sekrety związane z pobliską elektrownią. W trakcie przygody bohaterowie muszą zmierzyć się z niebezpieczeństwami, z kłamstwami dorosłych i z własnym strachem. Dzięki współpracy i odwadze stopniowo odkrywają prawdę o zaginięciu ojca Magny. Film łączy przygodę, tajemnicę i wątki psychologiczne, a także pokazuje siłę przyjaźni i odwagi.

Najważniejsze idee:

Wiedza o własnej przeszłości jako ważny element tożsamości.

Wątki dodatkowe:

- Jak zrozumienie historii własnej rodziny wpływa na pełniejszy obraz siebie?
- Genealogia jako nauka o przodkach;
- Dlaczego relacje z rodzicami są tak trudne, chociaż – tak ważne? Bunt, bezwarunkowa miłość, starcie pokoleń, separacja – być nastolatkiem w rodzinie;
- Lojalność, odwaga, honor – co czyni nas dobrymi ludźmi i dobrymi przyjaciółmi?
- Samodzielność i wytrwałość – być dorosłym, czyli kim?
- Ekologia a greenwashing – jak naprawdę dbać o naszą planetę?
- Moc współpracy: razem możemy więcej!
- Co skrywa jaskinia? Historia o walce między chciwością a prawdą.

PRZED FILMEM

1. Zwrócenie uwagi na główny wątek filmu i odwołanie się do przeżyć bohaterów, które mogą być też bliskie nastoletnim widzom.
2. Podkreślenie, że w czasie filmu mogą pojawić się trudne emocje i myśli. Zapewnienie, że po projekcji będzie przestrzeń, żeby o nich porozmawiać.
3. Ukierunkowanie uwagi młodych widzów na wątki główne/poboczne.

Zapowiedź osoby prowadzącej: *Za chwilę obejrzymy film, który opowiada o bohaterach przeżywających niesamowitą i nieco groźną przygodę: o Birku i Magnie, którzy pragną odkryć sekret mrocznej jaskini. Nie każdy z nas spotyka się na co dzień z takimi tajemniczymi zagadkami, ale zachęcam Was do zastanowienia się, czy przeżycia bohaterów nie są Wam w jakiś sposób znane? Może ktoś z Was poszukiwał swojej historii, podobnie jak Magna, lub z wytrwałością walczył o ważne dla siebie wartości, jak Birk? Może mieliście okazję wykazać się odwagą albo odkrywaliście siłę i moc płynące z przyjaźni? Po projekcji chciałbym/chciałabym zaprosić Was do rozmowy o tym, co zauważyście i uznacie za ciekawe, ważne albo trudne.*

W trakcie oglądania filmu spróbujcie zwrócić uwagę na kilka rzeczy:

- Z jakimi dylematami mierzył się Birk, a z jakimi – Magna?
- Jakie zagadki z ich przeszłości wymagały rozwiązania?
- Co skrywał sekret mrocznej jaskini?

Nie musicie tego zapamiętać idealnie. Chodzi o to, żebyście to zauważyli i po filmie o tym porozmawiamy.

Wskazówki dotyczące zachowania grupy:

Kiedy grupa jest żywa/hałaśliwa. Ustal z grupą kontrakt, np. powiedz: *Umówmy się na jedną rzecz: każdy może mieć swoje zdanie, ale zachowujemy się i mówimy tak, żeby nikogo nie ranić. To również wiąże się z tym, że nie przeszkadzamy sobie nawzajem.*

Kiedy grupa jest cicha i nie chce współpracować. Sformułuj komunikat typu: *Możecie słuchać, nie musicie teraz nic mówić, to też jest w porządku. Wystarczy, że będziecie uważni i zaciekawieni tym, czego doświadczali bohaterowie.*

PO FILMIE

1. Pozwolenie widzom na podzielenie się pierwszymi przeżyciami po projekcji:

- Moje pierwsze wrażenie po obejrzeniu filmu.
- Czy był moment, który był dla Was trudny albo zastanawiający? (Jeśli jest cisza: *Kto miał trudny moment – ręka w górę. Kto miał moment, który dał mu do myślenia – ręka w górę.*)

2. Poprowadzenie dyskusji wokół tematów głównych i pobocznych:

Lp.	Pytania/refleksje	Przykładowe odpowiedzi – inspiracje do rozmowy
1	Co skrywał sekret mrocznej jaskini?	Dosłownie: toksyczne odpady, wyrzucone przez chciwego biznesmena Erika. Metaforycznie: prawdę o „ekologicznej” działalności firmy, historię zaginięcia ojca Magny, prawdę o pochodzeniu Birka.

2	Dlaczego Magna była tak wytrwała, by odkryć ten sekret?	Chciała się dowiedzieć, co stało się z jej tatą. Poszukiwała odpowiedzi na pytanie: „Dlaczego nie ma go ze mną? Czy mógł mnie zostawić?”. Chciała się dowiedzieć, jakim człowiekiem był jej tata, co było dla niego ważne. Chciała dotrzeć do prawdy, do sprawiedliwości. Udowadniała samej sobie, że jest odważna, sprawcza, niezależna. Miała ogromną determinację, motywację wewnętrzną i niezachwianą wiarę w siebie.
3	Dlaczego Birk chciał pozostać w wiosce?	Chciał uszanować spuściznę przybranego opiekuna. Wierzył, że może ocalić gospodarstwo i otaczającą je przyrodę. Czuł się zobowiązany do opieki nad osobą, która stała się dla niego zastępczym rodzicem. Chciał się poświęcić, tak jak przybrany ojciec poświęcił swoje życie jemu.
4	Jak odkrycie przeszłości wpłynęło na bohaterów?	Magna dowiedziała się, że jej ojciec również walczył o prawdę, że jej nie porzucił. Pomogło jej to uwolnić się od przeszłości. Birk zyskał wiedzę o swoim pochodzeniu, co pozwoliło mu iść dalej, rozwijać się.
5	Dlaczego ludzie szukają informacji o swojej przeszłości? Po co tworzą drzewa genealogiczne, historie rodów?	Ludzie szukają informacji o swojej przeszłości, ponieważ chcą lepiej zrozumieć siebie, swoje korzenie i historię swojej rodziny. Ta wiedza pomaga zachować pamięć o przodkach i o ważnych wydarzeniach z życia rodziny. Dzięki temu można także poczuć więź z wcześniejszymi pokoleniami oraz odkryć rodzinne tradycje i zwyczaje. Poznanie historii własnej rodziny pomaga również budować własną tożsamość i lepiej zrozumieć, kim jesteśmy, jaki mamy potencjał, talenty i możliwości.
6	Dlaczego relacje z rodzicami są tak trudne, chociaż – tak ważne?	Bycie nastolatkiem wiąże się z wieloma trudnymi procesami, które należy przejść na drodze do dorosłości. Oznacza to zarówno zanegowanie przekonań i zasad poprzednich pokoleń, bunt przeciwko nim, jak i korzystanie z tego, co

		ofiarowuje rodzina: z bezwarunkowej miłości rodzica i z wartości, jakie oferują poprzednie generacje.
7	Co pomogło bohaterom w odkryciu sekretu jaskini? Jakie są cechy dobrej przyjaźni?	Współpraca. Rodząca się między bohaterami przyjaźń opierała się na wzajemnym szacunku do wartości drugiej osoby, na zaufaniu, odwadze, gotowości do poświęceń, lojalności, poczuciu humoru, empatii, chęci zrozumienia drugiej strony, umiejętności pójścia na kompromis.
8	Jak można naprawdę dbać o planetę? Co to jest greenwashing?	O planetę można dbać przede wszystkim poprzez codzienne działania, np. oszczędzanie wody i prądu, segregowanie śmieci, ograniczanie plastiku czy korzystanie z roweru zamiast z samochodu. Ważne jest także kupowanie tylko potrzebnych rzeczy oraz wybieranie produktów wielokrotnego użytku. Nawet małe działania wielu ludzi mogą pozytywnie wpływać na środowisko! Greenwashing: działanie firm lub organizacji, które udają, że są ekologiczne, aby zdobyć zaufanie klientów, choć w rzeczywistości niewiele robią dla ochrony środowiska. Przykład: firma reklamuje „ekologiczne” opakowanie, ale jednocześnie produkuje bardzo dużo odpadów i zanieczyszczeń.
9	Co czyni nas dobrymi ludźmi i dobrymi przyjaciółmi?	Historia przedstawiona w filmie dowodzi, że w życiu dobrze jest kierować się wartościami takimi jak prawda, wytrwałość i empatia. Przyjaciele osiągają sukces, bo potrafią współpracować i nie poddają się, kiedy napotykają przeciwności. Nie są też chciwi (w przeciwieństwie do Erika): nad pieniądze przedkładają naturę, rodzinę, przyjaźń. Sparafrazowanie najważniejszych wątków, które dostrzegać będą młodzi widzowie.

3. Treści wrażliwe (co może być trudne dla młodzieży):

- **utrata rodzica** – zarówno Birk, jak i Magna stracili rodziców. Dla osób z podobnymi doświadczeniami może to być wątek odkrywający ich osobisty żal i stratę;
- **niepokój związany z agresją Erika** (działania przemocowe, podpalenie, próba potrącenia) – mimo „delikatnego” ukazania tych wątków w filmie dla osób z takimi doświadczeniami lub szczególnie wrażliwych mogą one być triggerujące;
- **widok szczątków w jaskini** – zostały one przedstawione w sposób naturalny, dość realistyczny, dlatego mogą zapadać w pamięć, szczególnie wrażliwszej części widowni.

KOŁA RATUNKOWE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH

Przy pytaniach bezpośrednich, zwłaszcza – dotyczących wątków rodzinnych:

Jeśli grupa będzie miała trudność z udzieleniem odpowiedzi z poziomu JA, można przekształcić pytanie: *Dlaczego dla niektórych ludzi relacje z rodzicami są wyzwaniem?*

śmiech/ bagatelizowanie

Komentarz osoby prowadzącej: *Czasem śmiech pojawia się, gdy coś jest dla nas trudne. Możemy spróbować się przyjrzeć, co się pod nim kryje.*

raniące i złośliwe komentarze z sali

Komentarz osoby prowadzącej: *Zatrzymajmy się, spróbujmy powiedzieć to w sposób, który nikogo nie rani.*

zejście z tematu

Komentarz osoby prowadzącej: *To ciekawe, o czym mówisz. Wróćmy teraz do wątku...*

cisza i brak odpowiedzi

Komentarz osoby prowadzącej: *Możecie tylko o tym pomyśleć, nie musicie odpowiadać na głos, spróbujcie to zrobić we własnej głowie. Kto się zgadza – ręką w górę.*

PODSUMOWANIE

Istotą dyskusji jest zachęcenie młodych widzów do refleksji i do formułowania własnych przemyśleń. Wiek nastoletni to czas, kiedy młodzi widzowie często słyszą, co „powinni”, a rzadko mają przekonanie o tym, że to oni są ważni i słyszani. Warto z zaciekawieniem pochylić się nad głosami młodzieży – autentyczne zainteresowanie pozwoli im na coraz bardziej świadomą refleksję i wgląd w swoje emocje.

Młodym ludziom może być trudno posługiwać się własnym przykładem i odsłaniać się, mówić o własnych uczuciach. Doskonale, jeśli będą potrafili dostrzec analogię między sobą a filmowymi bohaterami i nazwać ją – pozwoli to w sposób bezpieczny opracowywać trudne treści i zagłębiać się w analizę proponowanych wątków.

Na koniec warto sparafrazować najważniejsze wątki poruszone w czasie dyskusji: można zacytować pokrótce wypowiedzi poszczególnych uczestników, by docenić ich wkład.

Przykładowe podsumowanie:

Odkrycie mrocznego sekretu jaskini nie tylko pozwala filmowym bohaterom uzyskać wiedzę o dawnych wydarzeniach, lecz także daje im wolność do dalszego rozwoju i ruszenia w przyszłość z nową nadzieją. Birk i Magna udowadniają, jak wielka jest moc współpracy i przyjaźni oraz że nie warto kierować się w życiu chciwością. Lojalność i poświęcenie Birka, a także odwaga i wytrwałość Magny mogą nas samych zainspirować do poszukiwania odpowiedzi na dręczące nas pytania. Świadomość własnej przeszłości, tradycji rodzinnych pozwala zarówno zrozumieć starsze pokolenia, swoich rodziców, jak i siebie samych.